

§ 321

Valtuutettu Johanna Nuortevan aloite valmistavan opetuksen kehittämisestä

HEL 2022-006831 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Johanna Nuortevan aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Johanna Nuorteva ja 29 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki selvittää valmistavan opetuksen mallin toivuutta ja mahdollisia kehitystarpeita. Helsingissä valmistava opetus järjestetään ensimmäisen ja toisen luokan oppilaille omassa lähikoulussa integroituna suomenkieliseen luokkaan, kun taas vanhempien vuosiluokkien oppilaat opiskelevat erillisillä valmistavilla luokilla. Aloitteessa ehdotetaan selvitettävän muun muassa, miten paljon lisätukea yleisluokkaan integroidut oppilaat saavat ja kuinka hyvin kielen oppiminen kehittyy. Selvityksen pohjalta voitaisiin arvioida, olisiko valmistavia luokkia hyvä perustaa myös pienille oppilaille. Aloitteessa ehdotetaan myös, että valmistavalla luokalla voisi tarvittaessa olla kaksi lukuvuotta nykyisen yhden vuoden sijaan, ja että kaupunki sitoutuisi opetushallituksen suositukseen valmistavan opetuksen ryhmäkoosta.

Kaupunki järjestää perusopetukseen valmistavaa opetusta sekä suomen- että ruotsinkielisen esi- ja perusopetuksen yhteydessä ja Stadin aikuis- ja ammattiopistossa. Valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteissa on määritelty opetuksen laajuus, joka vastaa yhden

lukuvuoden oppimäärää. Kaupunki saa opetus- ja kulttuuriministeriöltä valtionosuutta valmistavan opetuksen järjestämiseen enintään yhdeksän läsnäolokuukauden ajalta eli yhden vuoden opinnoista, kun loma-kuukaudet huomioidaan.

Valmistava opetus on tarkoitettu esi- ja perusopetusikäisille maahanmuuttotilaisille lapsille ja nuorille, joiden suomen tai ruotsin kielen taito on alle kehittyvän alkeiskielitaidon. Kielen oppiminen jatkuu valmistavan opetuksen päätyttyä useiden vuosien ajan perusopetuksen suomi toisena kielenä -oppiaineen sekä kaikkien muidenkin oppiainesten opinnoissa ja koulun arjessa.

Valmistavaa opetusta voidaan järjestää ryhmämuotoisena tai inklusiivisesti yleisopetuksen ryhmissä, mikäli se on oppilaan kielitaidon kehityksen kannalta tarkoituksenmukaista. Valmistavan opetuksen oppilas opiskelee aina valmistavan opetuksen opetussuunnitelman mukaisesti.

Helsingissä suomenkielistä valmistavaa opetusta järjestetään inklusiivisesti esiopetusikäisille lähipäiväkodissa ja ensimmäisen ja toisen luokan oppilaille lähikoulussa. Suomenkielistä ryhmämuotoista valmistavaa opetusta järjestetään 3.–9.-luokkaisille pääsääntöisesti erillisissä ala- ja yläkoulun ryhmissä. Pyrkimyksenä on aina löytää oppilaalle valmistavan opetuksen ryhmä kohtuullisen matkan päästä kotoa. Ruotsinkielistä valmistavaa opetusta järjestetään vain inklusiivisesti kaikille esi- ja perusopetusikäisille.

Inklusiivisen valmistavan opetuksen tärkeimpiä etuja oppilaan kannalta ovat pääsy asuinalueen lähikouluun ja yhteisöön, jatkaminen samassa ryhmässä perusopetukseen siirtymisen jälkeen sekä suomenkielisen luokkaympäristön positiivinen vaikutus kielitaidon kehittymiseen. Samalla kun oppilas opiskelee suomea, hän opettelee ja vahvistaa luku- ja kirjoitustaitoa yhdessä ikätovereidensa kanssa.

Helsingissä keskimääräinen oppilasmäärä 1.–6. luokilla on 19. Ryhmäkoko ei ole laskettu mukaan jakotunteja eikä samanaikaisopetusta tai muita pedagogisia opetusratkaisuja, jotka käytännössä laskevat toteutuneita ryhmäkokoja. Inklusiivisessa valmistavassa opetuksessa olevien oppilaiden määrä vaihtelee kouluittain ja yleensä oppilaita sijoitetaan eri luokille. Opettajilla on käytössä valmistavan opetuksen ohje- ja tukimateriaalipankki, joka palvelee kouluja ja opettajia opetuksen suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa.

Ryhmämuotoiselle valmistavalle opetukselle ei ole asetettu valtakunnallista maksimiryhmäkokoja. Ryhmäkokoja säätelee kuitenkin se, että jokaisella tulee olla mahdollisuus saavuttaa ne tavoitteet, jotka valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteissa on määritelty.

Opetushallitus suosittelee, että valmistavan opetuksen ryhmäkoko on 8–10 oppilasta. Ryhmäkokoon vaikuttavat kuitenkin suuresti oppilaiden ikäjakauma, koulu- ja kielitausta sekä opettajan kokemus. Helsingissä ryhmien maksimikoko on pääsääntöisesti 12 oppilasta. Valmistavan opetuksen ryhmän oppilaat osallistuvat perusopetukseen osan oppitunneista, joten oppilasmäärä vaihtelee tunneittain.

Jatkuvan oppilaaksioton vuoksi oppilaiden määrä valmistavan opetuksen ryhmissä vaihteli lukuvuoden 2021–2022 aikana 245–460 välillä. Keväällä 2022 väliaikaisesti yli 12 oppilaan kasvaneita ryhmiä tuettiin suuntaamalla niihin lisää opettajaresursseja. Lisäksi perustettiin seitsemän uutta valmistavan opetuksen ryhmää. Tilannekohtaista joustoa ryhmäkokoon tarvitaan, sillä oppilaita ilmoittautuu valmistavaan opetukseen pitkin lukuvuotta.

Jos valmistavan opetuksen maksimiryhmäkoko olisi Helsingissä kymmenen oppilasta, se tarkoittaisi noin kymmentä ryhmää nykyistä enemmän. Muutoksen kustannukset olisivat noin 580 000 euroa. Lisäksi on huomioitava tarvittaviin lisätiloihin liittyvät kustannukset.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta on lausunnossaan pitänyt tärkeänä selvittää, miten valmistavan opetuksen opetussuunnitelman mukaiset tavoitteet saavutetaan sekä kuinka vahvaksi opettajat, huoltajat ja lapset itse arvioivat kielen kehittymisen ja yhteisöön integroitumisen. Kasvatuksen ja koulutuksen talousarvioehdotuksessa 2023 ei ole kuitenkaan varauduttu aloitteen mukaisiin lisämäärärahatarpeisiin.

Valmistavan opetuksen kehittämistarpeet

Mikäli valmistavan luokan oppilas on tullut myöhään maahan ja hänellä on vaillinainen koulunkäyntihistoria tai luku- ja kirjoitustaito on vaillinainen, valmistavan opetuksen laajuus saattaa olla liian lyhyt. Tämä voi vaikeuttaa oppilaan pääsyä jatko-opintoihin ja lisätä syrjäytymisriskiä. Valmistavan opetuksen keston joustavuus voisi mahdollistaa oppilaiden yksilöllisten tarpeiden huomioimisen opetuksessa. Mikäli valmistavan opetuksen kesto tulee täyteen 1-2 kuukautta ennen syys- tai kevätlukukauden päättymistä voidaan arvioida oppilaan siirtyminen perusopetukseen yksilöllisesti. Opettajan arvion perusteella voi oppilas olla valmistavassa opetuksessa lukukauden loppuun.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta on lausunnossaan pitänyt tärkeänä selvittää, miten valmistavan opetuksen opetussuunnitelman mukaiset tavoitteet saavutetaan, sekä kuinka vahvaksi opettajat, huoltajat ja lapset itse arvioivat kielen kehittymisen ja yhteisöön integroitumisen. Kaupunginhallitus pitää tärkeänä, että vuoden 2023 aikana selvitetään, kuinka paljon lisäresursseja (ohjaaja, resurssiopettaja, erityisopettaja, suomen tai ruotsin kielen opetus) yleisopetuksen luokkaan integroidut

1-2 luokkien oppilaat saavat valmistavan opetuksen aikana. Tässä yhteydessä voitaisiin selvittää myös, kuinka oppilaat, opettajat ja perheet arvioivat valmistavan vuoden jälkeisen lukuvuoden oppimista ja integroitumista luokkaan ja koulu yhteisöön. Lisäksi voitaisiin selvittää, mitä kehittämistarpeita hiljattain maahan tulleiden lasten ja nuorten opettamisessa on havaittu. Selvityksen pohjalta arvioitaisiin, onko syksystä 2017 lähtien käytössä olleella valmistavan opetuksen toteutustavalla hyvä jatkaa. Lisäksi tässä yhteydessä voitaisiin arvioida valmistavan opetuksen kehittämistarpeita sekä mahdollista lisärahoituksen tarvetta.

Vastaus on kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunnon mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 4 momentin mukaan kaupunginvaltuustossa käsitellään vastaus aloitteeseen, jonka on allekirjoittanut vähintään 25 valtuutettua. Kaupunginhallituksen on esitettävä antamansa vastaus käsiteltäväksi kaupunginvaltuustossa viimeistään kahdeksan kuukauden kuluessa aloitteen jättämisestä.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Johanna Nuortevan aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 21.11.2022 § 815

HEL 2022-006831 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

21.11.2022 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Johanna Nuorteva: Lisätään ennen kappaletta 15 uusi väliotsikko ja teksti:

Valmistavan opetuksen kehittämistarpeet

Mikäli valmistavan luokan oppilas on tullut myöhään maahan ja hänellä on vaillinainen koulunkäyntihistoria tai luku- ja kirjoitustaito on vaillinainen, valmistavan opetuksen laajuus saattaa olla liian lyhyt. Tämä voi vaikeuttaa oppilaan pääsyä jatko-opintoihin ja lisätä syrjäytymisriskiä. Valmistavan opetuksen keston joustavuus voisi mahdollistaa oppilaiden yksilöllisten tarpeiden huomioimisen opetuksessa. Mikäli valmistavan opetuksen kesto tulee täyteen 1-2 kuukautta ennen syys- tai kevätlukukauden päättymistä voidaan arvioida oppilaan siirtyminen perusopetukseen yksilöllisesti. Opettajan arvion perusteella voi oppilas olla valmistavassa opetuksessa lukukauden loppuun.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta on lausunnossaan pitänyt tärkeänä selvittää, miten valmistavan opetuksen opetussuunnitelman mukaiset tavoitteet saavutetaan, sekä kuinka vahvaksi opettajat, huoltajat ja lapset itse arvioivat kielen kehittymisen ja yhteisöön integroitumisen. Kaupunginhallitus pitää tärkeänä, että vuoden 2023 aikana selvitetään, kuinka paljon lisäresursseja (ohjaaja, resurssiopettaja, erityisopettaja, suomen tai ruotsin kielen opetus) yleisopetuksen luokkaan integroidut 1-2 luokkien oppilaat saavat valmistavan opetuksen aikana. Tässä yhteydessä voitaisiin selvittää myös, kuinka oppilaat, opettajat ja perheet arvioivat valmistavan vuoden jälkeisen lukuvuoden oppimista ja integroitumista luokkaan ja kouluyhteisöön. Lisäksi voitaisiin selvittää, mitä kehittämistarpeita hiljattain maahan tulleiden lasten ja nuorten opettamisessa on havaittu. Selvityksen pohjalta arvioitaisiin, onko syksystä 2017 lähtien käytössä olleella valmistavan opetuksen toteutustavalla hyvä jatkaa. Lisäksi tässä yhteydessä voitaisiin arvioida valmistavan opetuksen kehittämistarpeita sekä mahdollista lisärahoituksen tarvetta.

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti Johanna Nuortevan vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

14.11.2022 Pöydälle

07.11.2022 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 04.10.2022 § 262

HEL 2022-006831 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon liitteenä olevasta Johanna Nuortevan valtuustoaloitteesta koskien valmistavan opetuksen toteuttamista:

Kunnat voivat perusopetuslain 5 § mukaan järjestää perusopetukseen valmistavaa opetusta, mutta järjestäminen ei ole velvoittavaa. Helsingin kasvatuksen ja koulutuksen toimiala järjestää perusopetukseen valmistavaa opetusta suomenkielisen esi- ja perusopetuksen ja Stadin aikuis- ja ammattiopiston sekä ruotsinkielisen esi- ja perusopetuksen yhteydessä.

Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteissa on määritelty valmistavan opetuksen laajuus, joka vastaa yhden lukuvuoden oppimäärää

Perusopetukseen valmistava opetus on tarkoitettu esi- ja perusopetuskäisille maahanmuuttotilaisille lapsille ja nuorille, joiden suomen tai ruotsin kielen taito on alle kehittyvän alkeiskielitaidon. Perusopetukseen valmistavan opetuksen kielitaitotavoitteena opetuskielessä on Eurooppalaisen kielitaitoasteikon mukainen kehittyvä alkeiskielitaidon taso (A1). Kielen oppiminen jatkuu valmistavan opetuksen päätyttyä useiden vuosien ajan perusopetuksen suomi toisena kielenä oppiaineen sekä kaikkien muidenkin oppiaineiden opinnoissa ja koulun arjessa. Kasvatus ja koulutuslautakunta pitää tärkeänä valmistavasta opetuksesta perusopetukseen siirtyvän oppilaan tukemista ja siirtymän pedagogista kehittämistä.

Perusopetukseen valmistavaa opetusta rahoitetaan opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoiman valtionosuusjärjestelmän kautta. Rahoitus on kytketty oppilaan läsnäolokuukausien määrään. Kunta voi saada valtion osuutta yhden oppilaan perusopetukseen valmistavan opetuksen järjestämiseen enintään yhdeksän läsnäolokuukauden ajalta eli yhden vuoden opinnoista, kun lomakuukaudet huomioidaan. Helsingissä koulut saavat valmistavan opetuksen oppilaista oman erillisen laskennallisen resurssin, jonka käytöstä päätetään koulussa.

Inklusiivinen valmistava opetus

Valmistavaa opetusta voidaan järjestää ryhmämuotoisena tai inklusiivisesti perusopetuksen ryhmissä, mikäli se on oppilaan kielitaidon kehi-

tyksen kannalta tarkoituksenmukaista. Valmistavan opetuksen oppilas opiskelee aina valmistavan opetuksen opetussuunnitelman mukaisesti.

Helsingissä suomenkielistä perusopetukseen valmistavaa opetusta järjestetään esi- ja alkuopetusikäisille inklusiivisesti lähipäiväkodissa osana esiopetusta sekä lähikoulussa osana perusopetuksen 1. ja 2. luokan opetusta oppilaan ikätason mukaisesti. Ruotsinkielisessä palvelukokonaaisuudessa valmistava opetus järjestetään inklusiivisesti kaikille esi- ja perusopetusikäisille.

Kun valmistavaa opetusta toteutetaan inklusiivisesti osana perusopetusta, niin tärkeimpiä etuja oppilaan kannalta ovat välitön pääsy asuinalueen lähikouluun ja -yhteisöön, jatkaminen samassa ryhmässä perusopetukseen siirtymisen jälkeen sekä suomenkielisen luokkaympäristön positiivinen vaikutus kielitaidon kehittymiseen. Samalla kun oppilas opiskelee suomea, hän opettelee ja vahvistaa luku- ja kirjoitustaitoa yhdessä ikätovereidensa kanssa.

Valmistavan opetuksen viikkotuntimäärä alkuopetuksen oppilaalla on 24, kun se on perusopetuksessa 21. Valmistavan opetuksen oppilaan suurempi tuntimäärä tukee hänen yksilöllisen opinpolkunsa rakentamista ja valmistavan opetuksen opetussuunnitelman toteutumista.

Lukuvuonna 2021 (20.9.2021) keskimääräinen oppilasmäärä Helsingissä perusopetuksen luokilla 1-6 oli 19. Ryhmäkoko ei ole laskettu mukaan jakotunteja eikä samanaikaisopetusta tai muita pedagogisia opetusratkaisuja, jotka käytännössä laskevat toteutuneita ryhmäkokoja. Inklusiivisessa valmistavassa opetuksessa olevien oppilaiden määrä vaihtelee kouluittain ja yleensä oppilaita sijoitetaan eri luokille. Opettajilla on käytössä valmistavan opetuksen ohje- ja tukimateriaalipankki, joka palvelee kouluja ja opettajia opetuksen suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää tärkeänä selvittää, miten valmistavan opetuksen opetussuunnitelman mukaiset tavoitteet saavutetaan sekä kuinka vahvaksi opettajat, huoltajat ja lapset itse arvioivat kielen kehittymisen ja yhteisöön integroitumisen.

Ryhmämuotoinen valmistava opetus

Helsingissä järjestetään suomenkielistä ryhmämuotoista valmistavaa opetusta 3.-9. -luokkalaisten ikäryhmän oppilaille pääsääntöisesti erillisissä ala- ja yläkoulun ryhmissä. Pyrkimyksenä on aina löytää oppilaalle valmistavan opetuksen ryhmä kohtuullisen matkan päästä kotiosoitteesta ikä huomioiden. Oppilaiden sijoittelussa ryhmiin vaikuttaa myös yleisopetukseen pian siirtyviltä oppilailta vapautuvat paikat ryhmässä.

Valtakunnallisesti valmistavalle opetukselle ei ole asetettu maksimiryhmäkoko. Ryhmäkoko säätelee kuitenkin se, että ryhmässä jokaisella tulee olla mahdollisuus saavuttaa ne tavoitteet ja sisällöt, jotka valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteissa on määritelty. Paikallisesti opetuksen järjestäjä voi määritellä maksimiryhmäkoon.

Opetushallitus suosittelee, että valmistavan opetuksen ryhmäkoko on 8–10 oppilasta. Ryhmäkokoon vaikuttavat kuitenkin suuresti oppilaiden ikäjakauma, koulu- ja kielitausta sekä opettajan kokemus. Helsingissä valmistavan opetuksen ryhmien maksimikoko on pääsääntöisesti 12 oppilasta. Valmistavan opetuksen ryhmän oppilas integroituu perusopetukseen osan oppitunneista.

Jatkuvan oppilaaksioton vuoksi oppilaiden määrä valmistavan opetuksen ryhmissä vaihteli lukuvuoden 2021-2022 aikana 245-460 välillä. Keväällä 2022 väliaikaisesti yli 12 oppilaan kasvaneita ryhmiä tuettiin suuntaamalla niihin lisää opettajaresurssia. Lisäksi perustettiin seitsemän uutta valmistavan opetuksen ryhmää. Tilannekohtaista joustoa ryhmäkokoon tarvitaan, sillä eri puolilla Helsinkiä asuvia oppilaita ilmoitetaan valmistavaan opetukseen pitkin lukuvuotta.

Mikäli ryhmämuotoisen perusopetukseen valmistavan opetuksen maksimiryhmäkoko olisi Helsingissä 10, se tarkoittaisi 2022-2023 lukuvuoden alun oppilasmäärän, noin 600 oppilaan, perusteella 60 ryhmää. Eli kymmenen ryhmää nykyistä enemmän. Muutos tulisi maksamaan noin 580 000 euroa, lisäksi on huomioitava tilojen käyttöön liittyvät kustannukset sekä lisätilojen hankkiminen uusille ryhmille.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan talousarvioehdotuksessa 2023 ei ole varauduttu aloitteen mukaisiin lisämäärärahatarpeisiin.

13.09.2022 Pöydälle

06.09.2022 Pöydälle

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Leeni Siikaniemi, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 86212
leeni.siikaniemi(a)hel.fi